

Rypsin tuholaisia torjutaan Suomessa maltillisesti

Ingeborg Menzler-Hokkanen, Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti, ja Heikki Hokkanen, Helsingin yliopiston soveltavan biologian laitos

Tuoreen vertailun mukaan Suomessa esiintyy vähiten rypsin ongelmatuholaisia ja täällä tehdään vähiten torjuntaruiskutuksia muihin EU-maihin nähden. Päätös tuholaiistorjuntaan ryhtymisestä syntyy Suomessa toisaalta kaikkein keveimmin perustein, ja suomalaiset viljelijät ovat muita useammin tutkijoiden kanssa eri mieltä siitä, mitkä ekologiset seikat vaikuttavat tuhoeläinkantojen suuruuteen.

Nämä tulokset ovat peräisin EU:n MASTER-hankkeeseen kuuluneesta laajasta kyselytutkimuksesta, joka toteutettiin kuudessa eri maassa. Tutkimuksella selvitettiin viljelijöitten kasvinsuojelukäytäntöjä, peltojen muokkausmenetelmiä, tietämystä integroidusta viljelystä, asenteita sekä valmiuksia toimintatapojensa muuttamiseen. Suomesta kyselyyn vastasi 179 rypsinviljelijää, kaikkiaan vastauksia saatiin 1005 kappaletta.

Integroitu tuotanto lisää torjuntaruiskutuksia?

Ainoa Euroopan-laajuinen ongelmatuholainen on viljelijöitten mielestä rapsikuoriainen. Suomalaisista kolmasosa pitää lisäksi kirppoja torjuntaa vaativina tuholaisina. Saksassa ja Puolassa torjuttavia lajeja on kaikkiaan 6–7, Britanniassa 2–3, Ruotsissa ja Virossa Suomen tavoin vain 1–2.

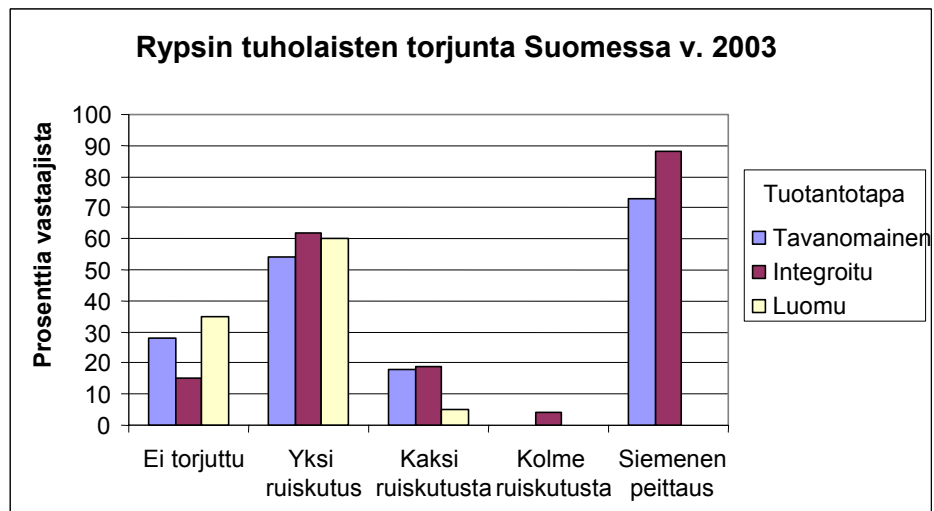
Tuholaispaine näkyy suoraan torjuntaruiskutusten määrissä: Puolassa ruiskutuksia tarvitaan keskimäärin 2,7, Saksassa 2,2, Britanniassa 2,0, Virossa 1,4, Ruotsissa 1,0 ja Suomessa 0,9 kasvukaudessa. Suomessa lähes 30 prosenttia rypsinviljelijöistä ei tarvinnut vuonna 2003 torjuntaruiskutuksia lainkaan, kun taas melkein 20 prosenttia tarvitsi kaksi käsittelyä. Yllättäen integroitua torjuntaa käyttävät viljelijät ruiskuttavat tuholaisia vastaan yhtä usein – Suomessa ja Puolassa jopa useammin – kuin tavanomaisesti viljelevät. Lisäksi he käyttävät peitattua kylvösiementä selvästi useammin.

Torjunnan taloudellisuutta ei huomioida

Tuholaiskirjo vaikuttaa myös torjuntapäätöksen tekoon. Kun Suomessa ja Virossa käytetään keskimäärin 1,6 menetelmää

torjuntatarpeen selvittämiseksi, on Ruotsissa ja Britanniassa käytössä 1,9, Saksassa 2,7 ja Puolassa peräti 4,6 eri tapaa. Yli puolet viljelijöistä Suomessa ja Virossa tyytyy yhteen kriteeriin: mikäli kasvustossa havaitaan tuholaisia, rydytään ruiskuttamaan. Saksassa ja Puolassa pelkästään tällä perusteella ruiskuttaa alle 10 prosenttia viljelijöistä. Suomessa käytetään lisäksi torjuntapäätöksen tekoon torjunnan taloudellista kynnyksarvoa harvemmin kuin missään muussa maassa.

Kyselyssä selvitettiin myös viljelijöiden käsityksiä erilaisista ekologisista tekijöistä ja viljelytoimista, jotka vaikuttavat merkittävästi tuholaiskantojen suuruuteen. Yhdentoista selvitetyn tekijän joukossa olivat muun muassa peltoaukean koko, viljelykierto, lannoitus, lajike ja luontaiset viholliset. Käsityksiä verrattiin kansainvälisen tutkijaryhmän antamiin vastauksiin. Suomalaiset olivat näissä kysymyksissä eri mieltä asiantuntijaryhmän kanssa useammin kuin muitten maitten viljelijät. Parhaiten tutkijoiden vastausten kanssa puolestaan korreloivat puolalaisten viljelijöitten vastaukset.

Lisätietoja: ingeborg.menzler-hokkanen@helsinki.fi
 sekä MASTER-hankkeen verkkosivut:
<http://www.rothamsted.bbsrc.ac.uk/pie/master/master.htm>